|| Vidya Vinayen Shobhate ||
Sarvoday Shikshan Sanstha's
Arts, Commerce and Science College, Umadi.
Tal-Jath, Dist-Sangli (Maharashtra) Pin -416413
Estd:- 15/07/2002 (N.G.C.2002/N.M.V./(01/2002) M.S.-3)
E-mail:-acsumadi@rediffmail.com Office Ph. (02344)228330,Principal Ph.228340 Fax-02344228330
Email:-umdi315.cl@unishivaji.ac.in web:- www.acscollegeumadi.co.in

3.3.2 Number of books and chapters in edited volumes/books published and papers published in national/ international conference proceedings per teacher during last five years

Sr. No	Academic Year	No. of Books and chapters in edited volumes / Books Published / Conference proceedings
1	2022-23	Nil
2	2021-22	1
3	2020-21	Nil
4	2019-20	2
5	2018-19	NIL

SU/T2/372 Estd. 2003 Arts, Commerce & Science College Umadi, Tal-Jath, Dist-Sangli

I/C. PRINCIPAL
Arts,Commerce & Science College
Umadi.Tal-Jath,Dist-Sangli.

|| Vidya Vinayen Shobhate ||
Sarvoday Shikshan Sanstha's
Arts, Commerce and Science College, Umadi.
Tal-Jath, Dist-Sangli (Maharashtra) Pin -416413
Estd:- 15/07/2002 (N.G.C.2002/N.M.V./(01/2002) M.S.-3)
E-mail:-acsumadi@rediffmail.com Office ph. (02344)228330,Principal Ph.228340 Fax-02344228330
Email:-umdi315.cl@unishivaji.ac.in web:- www.acscollegeumadi.co.in

Academic Year – 2021-22

Sr. No.	Title of Books and chapters in edited volumes / Books Published / Conference proceedings	Page No.
1	'Kanakadasara keertanegalalli bhakti, tatva mattu neetibodanegalu' Dr. Surekha Prakash Hortikar	3-15
2	'Janapad sahityakke garatiyar koduge' Dr. Sou. S. P. Hortikar	17-24
3	'Vamshavruksha kadambari shtri paatra chitrana Sou. Hortikar S. P.	26-34

SU/T2/372 Estd. 2003 Arts, Commerce & Science College, Umadi, Tal-Jath, Dist-Sangli

I/C PRINCIPAL
Arts, Commerce and Science,
Umadi,Tal-Jath Dist-Sangli

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಬಹುಶಿಸ್ತೀಯ ನೆಲೆಗಳು

(ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳು)

ಸಂಪುಟ – ೧

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಚಿತ್ರಲಿಂಗಯ್ಯ ಡಿ.ಸಿ.

ಅನನ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು

348/1, ಎ. ರಾಮಣ್ಣ ರಸ್ತೆ, ಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸ ಅಗ್ರಹಾರ
ದೇವರಾಜ ಮೊಹಲ್ಲ, ಮೈಸೂರು–570024

Kannada Sahithya : Bahushisthiya Nelegalu
(Research Articles)
Volume - 1

Edited by :
Dr. Chithralingaiah D.C.
Principal, United Degree College
Nagawara Main Road, Bangalore - 45
Mob : 9663952748

Published by :
Ananya Pusthakagalu
No. 348/1, A. Ramanna Road, Krishnavilasa Agrahara
Devaraja Mohalla, Mysuru-570024

Pages : xii+ 556 = 568

First Edition : 2021
ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೨೧

© : Author

Price : 500/-

Paper Used : 70 GSM Maplitho

Coverpage Design : Sateesh Hebbak, Tumkur

ISBN : 978-81-925763-5-0

ಮುದ್ರಣ:
ಶ್ರೀ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್
12/1. ಈವ್ನಿಂಗ್ ಬಜಾರ್ ಹಿಂಭಾಗ
ಶಿವರಾಂಪೇಟೆ. ಮೈಸೂರು. ಫೋನ್: 2476019

ಅರಿಕೆ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಬಹುಶಿಸ್ತೀಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಮುಖಾಮುಖಿಯೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಮಾನದ ಸಂಗತಿಗಳತ್ತ ವಿಶೇಷ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಆಯಾಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಓದುಗರಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಜಾತೀಯತೆ, ವರ್ಣಸಮಸ್ಯೆ, ಭ್ರಷ್ಟಚಾರ, ಮತೀಯ ಸಂಘರ್ಷ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ದಿವ್ಯೌಷಧವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಧರ್ಮ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ಮನಶಾಸ್ತ್ರ, ಇತಿಹಾಸ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟವಾದ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅನನ್ಯತೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂತರಾದ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳುವಂತೆ "ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವ ಮೂಲೆಯಿಂದಲಾದರೂ ಬರಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಗುಣ ನಮ್ಮದಾಗಬೇಕು" ಎಂಬುವಂತೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಷಯಗಳ ಜೊತೆ ಅನುಸಂಧಾನ ನಡೆಸುತ್ತಲೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬೆಸುಗೆಯಾಗಿ ತನ್ನ ತನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯನ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದು ಅವರ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ವಿಶ್ವದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತಿನ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಮಾದರಿಯಾಗಿರುವುದು ಅದರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಇತರ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಷಯಗಳ ಪ್ರಭಾವವಿದ್ದರೂ ಇದು

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಸಲುವಾಗಿ "ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಬಹುಶಿಸ್ತೀಯ ನೆಲೆಗಳು" ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣವನ್ನು ತುಮಕೂರಿನ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಈಳ್ಳೇವು ಪ್ರಕಾಶನದಿಂದ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ನನ್ನ ಈ ಆಲೋಚನೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತಕರಾದ ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಯ್ಯ ಮತ್ತು ಯುವ ಚಿಂತಕರಾದ ಡಾ. ಹೊಂಬಯ್ಯ. ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರಾದ ಡಾ. ಟಿ.ಎನ್. ಲೋಕೇಶ್ ಅವರು ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಂತೋ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕುರಿತ ನಮ್ಮ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯವು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗುವಂತೆ ಈ ಕೃತಿಯ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಸುಮಾರು ನೂರ ಐವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಲೇಖಕರಿಗೆ ನಾನು ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತುಮಕೂರಿನ ವಿದ್ಯಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಪ್ರೊ. ಜಿ.ಹೆಚ್. ಹನುಮಂತರಾಯಪ್ಪ, ವಿದ್ಯಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಜಿ.ಎಂ.. ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಅರ್ಜುನ್ ಹೆಚ್.ಎ.. ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಜೇಶ್ ಕೆ.ಎಸ್. ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪಕ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪಕೇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ತುಂಬು ಹೃದಯದ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮೈಸೂರಿನ ಗುಪ್ತ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್‌ನ ಮಾಲೀಕರಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ರಾಮನಾಥ ಗುಪ್ತರವರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಕೃತಿಯ ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸಕರಾದ ಶ್ರೀ ಸತೀಶ್ ಹೆಬ್ಬಾರ್‌ರವರಿಗೂ. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಸಂವಹನ ಪ್ರಕಾಶನದ ಮಾಲೀಕರಾದ ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎನ್. ಲೋಕಪ್ಪನವರಿಗೆ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಡಾ. ಡಿ.ಸಿ. ಚಿತ್ರಲಿಂಗಯ್ಯ
ಸಂಪಾದಕರು

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಬಹುಶಿಸ್ತೀಯ ನೆಲೆಗಳು

ಪರಿವಿಡಿ

1 ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ 1
-ಪುಷ್ಪಲತಾ ಆರ್.

2 ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಜೈನ ಪರಂಪರೆ ನಡೆದು ಬಂದ ಇತಿಹಾಸ 6
-ಶಾಂತಮ್ಮ

3 ಕತ್ತೆ ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ 'ಸಂಘರ್ಷ' 12
-ಡಾ. ಭಾರತಿ. ಟಿ.ವಿ

4 ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿ 18
-ಎಂ. ಯುವರಾಜ

5 'ಇಂದಿರೆ ಅಥವಾ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ ವನಿತೆ' :
ವಸಾಹತು ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ದೇಶಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳ ಅಂತರ್‌ಸಂಬಂಧ 26
-ಅರ್ಚನ ಪಿ.ಆರ್.

6 ಮಂಡ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಉಗಮಕ್ಕೆ
ಭೌಗೋಳಿಕ ಕಾರಣಗಳು 33
-ಡಾ.ಎಂ.ವೈ.ಶಿವರಾಮು

7 ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಾ ದೃಷ್ಟಿ 41
-ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ.ಆರ್.

8 ಕನ್ನಡ ದಲಿತ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯಗಳ
ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷ 47
-ಸಣ್ಣಮುಸ್ತಮ್ಮ

9	ಕೊನೆಯ ಗಿರಾಕಿ ಕಥೆ ಒಂದು ನೋಟ -ಡಾ. ಷಹಸೀನಾ ಬೇಗಂ	54
10	ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮನೋವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ನೆಲೆಗಳು -ಅನುಸುಂಯಾ ಮಿತ್ರಾ	61
11	ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳು -ಹೆಚ್. ರೇಣುಕಾ	69
12	ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆ -ಧನಲಕ್ಷ್ಮಿ ಐ.ಡಿ.	85
13	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಚಿಂತನೆಗಳು -ಮೇಘನಾ .ಕೆ	98
14	ಕನಕದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ, ತತ್ವ ಮತ್ತು ನೀತಿಬೋಧನೆಗಳು -ಡಾ. ಸುರೇಖಾ ಪ್ರಕಾಶ ಹೋರ್ತಿಕರ	108
15	ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ -ಮಹಂತೇಶ.ಕೆ.ಹೆಚ್.	115
16	ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ದೇಸಿ -ಡಾ.ಪ್ರಿಯಾಂಕ ಎಂ.ಜಿ	123
17	ನಾಗಮಂಡಲ ಮತ್ತು ಸಿರಿಸಂಪಿಗೆ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿಯ ಜನಪದತಂತ್ರ -ಮಂಜುನಾಥ ಟಿ.	134
18	ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆ -ಎಂ. ಶೆಲ್ವಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ್	142
19	ಹೆಣ್ಣಿನ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯೂ : ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ -ಡಾ.ಹಾ.ಮ.ನಾಗಾರ್ಜುನ	151
20	ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ವೈಚಾರಿಕತೆ -ಪ್ರೊ. ಅಜಿತ್‌ಕುಮಾರ್	158

21	ಅಂಕಲಿ(ತಲೆಕಟ್ಟು)ಮಠದ ಶ್ರೀ ನಿರುಪಾಧೀಶ್ವರರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ -ಬೆಟ್ಟಪ್ಪ	162
22	ವಚನಕಾರ್ತಿಯರು ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿ ಪರಂಪರೆ -ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ಕೊಟಗುಣಸಿ	170
23	ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜರು (ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ) -ಡಾ. ಗಂಗಾಧರ. ಆರ್.ಹೆಚ್	178
24	ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಒಂದು ವೈಚಾರಿಕ ಪಠ್ಯ -ಪ್ರವೀಣ್.ಹೆಚ್. ದಾಗಿನ್ಕಟ್ಟೆ	188
25	ಮುಕ್ತಿ ಚಿತ್ರ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸಬಲತೆ -ಪ್ರತಿವಾ ಕೆ.ಪಿ	199
26	ಕುವೆಂಪು ಕವಿತೆಗಳು : ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ -ಡಾ. ವನಜಾಕ್ಷಿ ಆರ್ ಹಳ್ಳಿಯವರ	206
27	ಕನಕದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ವಿರೋಧಿ ನೆಲೆಗಳು -ಅರ್ಪಿತ.ಎಂ	216
28	ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆ -ಜ್ಯೋತಿರಾಣಿ ಎಲ್	223
29	ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಪರ ಮತ್ತು ವಿರೋಧದ ನೆಲೆ -ಬಸವರಾಜು ಪಾರಂಪೂರ	233
30	ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕತೆ -ಡಾ. ಮಣೂರ ಸುಧಾರಾಣಿ ಶಿವಪ್ಪಾ	242
31	ಗರತಿಯ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ತವರುಮನೆ ಪ್ರೇಮ -ವರದಲಾಂಬಿಕೆ ಜಿ.ಬಿ	250

ಕನಕದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ, ತತ್ವ ಮತ್ತು ನೀತಿಬೋಧನೆಗಳು

– ಡಾ. ಸುರೇಖಾ ಪ್ರಕಾಶ ಹೋರ್ತಿಕರ

ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಭಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಕೇಳುಗರ ಹೃದಯ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಕನಕದಾಸರ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ಕೀರ್ತನೆಗಳ ವಸ್ತು ಹರಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತದ್ದೆ ಆಗಿದೆ. ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಏಕತಾರಿಯ ಸಂಗಡ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಾಗ & ತಾಳಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಹಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೀರ್ತನೆಯೊಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾವ್ಯ & ಸಂಗೀತ ಸಂಕಥನಗಳ ಆದರ್ಶ ಸಂಗಮವಾಗಿದೆ. ಭಕ್ತಿರಸ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯ ಕೀರ್ತಿ & ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಭಕ್ತಿ ಭಾವ ತುಂಬಿದ ಕನಕದಾಸರ ಕಿರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಭಕ್ತಿ. ತತ್ವ. ಹಾಗೂ ನೀತಿಬೋಧನೆಯನ್ನು ಅವರ ಜೀವನ, ಕಾಲ, ದೇಶ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕನ ಮಾಡುವುದೇ ಈ ಘಟಕದ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಇತಿಹಾಸ : ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎರಕವಾಗಿ ಬೆರೆತು ಹೋಗಿರುವ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ. ದೇವರ ನಾಮ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ನಾಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಲಿದಾಡಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ಭಗ್ವತ್ತಚಿಂತನ – ಭಕ್ತನ ನಡುವಿನ ಗಾಢ ಸಂಬಂಧದ ನಿಬಿಡಭಾವ ಕಿರ್ತನೆಯಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಆಕಾರಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕಿರ್ತನೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಭಾವ ಭಕ್ತಿ, ವಿಶ್ವದ ಮೂಲಭೂತ ಸತ್ಯದ ಅರಿವಿಗೆ ಈ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗ ಸುಲಭವೆಂಬುದು ಕೀರ್ತನಕಾರರ ಒಟ್ಟು ಧಾಟಿ. ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟದೈವವೆನ್ನುವರು ಭಕ್ತಿಯ ನಾನಾ ಮುಖಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯು ಒಂದು ಹಾದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು. ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಮೋಕ್ಷದ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ತಲ್ಲಣಿಸದೆ ಇಡಿ ಒಂದು

[illegible] ಉನ್ನತಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಈ ಭಕ್ತಿ ಪರಂಪರೆಯ ದೃಷ್ಟಿ ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾದುದು & ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಶರಣರು ಹಾಡಿದ ಪದಗಳು ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಕೀರ್ತನೆಗಳು. ಈ ಪರಂಪರೆಗೆ ಒಂದು ಮಹಾಪೂರವನ್ನು ತಂದು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕೀರ್ತನಕಾರರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದವರು ಕ್ರಿ.ಶ. 13-14 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿದ್ದ ನರಹರಿತೀರ್ಥರು. ಹರಿದಾಸಕೀರ್ತನೆ ಪರಂಪರೆಯ ಆದ್ಯ ಕೃತಿಕಾರ ನಂತರ 15 ನೇಯ ಶತಮಾನದವರೆಗೂ ಗಣನೀಯರಾದಂಥ ಬೇರೆ ಹರಿದಾಸರು ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. 16 ನೇಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸರಾಯರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಒಂದು ಪ್ರವಾಹದಂತೆ ತುಂಬಿ ಹರಿಯಿತು. ಪುರಂದರದಾಸರು & ಕನಕದಾಸರು ಮೊದಲಾದವರು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು [illegible] ಹರಿದಾಸರ ಸಾಹಿತ್ಯ & ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಒಂದು ಆಂದೋಲನದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರು. ಅವರ ನಂತರ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಬರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಹೆಸರೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಪಾದರಾಯರು. ಕ್ರಿ.ಶ. ಸು 1422 ರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯಂತೂ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೆರಗನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಮೊದಲು ದೇವತಾಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಹರಿದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಬರುಬರುತ್ತ ನೀತಿ ಬೋಧಕವು ಅಲಂಕಾರ ಸಂಯೋಜಿತವು ಆದವು.

ಹೀಗೆ ನರಹರಿತೀರ್ಥರಿಂದ ಬೀಜಾರೋಪಣವಾದ ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ವೃಕ್ಷವು ನಂತರ ಬಂದ ಹರಿದಾಸರೆಲ್ಲರಿಂದ ಬೆಳೆದು ಹೆಮ್ಮರವಾಯಿತು. ಅಮೃತ ಸಮಾನವಾದ ಫಲ ಧರಿಸಿತು. ಈ ಫಲದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆನಂದಭರಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಥಮ ಘಟ್ಟದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಾಧನೆಯಾಯಿತು. ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯಾದ ಈ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹಾಪುರುಷರು ಜನಿಸಿ ಹರಿದಾಸ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ದಾಸ ಪರಂಪರೆಯ ದ್ವಿತೀಯ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 16 ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಪುರಂದರ - ಕನಕಾದಿ ದಾಸವರ್ಣ್ಯರಿಂದ ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಥಮ ಘಟ್ಟದ ಮುಕ್ತಾಯದ ನಂತರ ಮಧ್ಯದ 80 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ತಟಸ್ಥವಾಗಿದ್ದ ದಾಸ ಪರಂಪರೆಯು ಸು 1607 ರಲ್ಲಿ ವಿಜಯದಾಸರಿಂದ ಪೂರ್ವಜಾಗೃತವಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಜಯದಾಸ, ಜಗನ್ನಾಥ, ಗೋಪಾಲದಾಸರಾದಿಗಳೆಲ್ಲರನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

[illegible]ಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದರು. ಇವರ ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಅಂಕಿತ "ಕಾಗಿನೆಲೆಯ ಆದಿಕೇಶವರಾಯ"

ಕನಕದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಭಾವನೆಗಳು:

1) ಜೀವನ ನಶ್ವರತೆ 2) ಪಂಚಭಾವ

ಜೀವನದ ನಶ್ವರತೆಯನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದ ಕನಕದಾಸರು ನಿತ್ಯ ಸುಖಕ್ಕೆ ಹಂಬಲಿಸಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದರು. ದಂಡನಾಯಕನೆಂಬ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಜಾತಕ [illegible]ಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಅವರಿಗೆ ಕೊನೆಗೆ ಅದೆಲ್ಲದರ ಅರ್ಥಹೀನತೆಯ ಬಗೆಗೆ [illegible]ವಾಗಿ, ಲೌಕಿಕ ಜೀವನದ ಬಗೆಗೆ ಭ್ರಮನಿರಸನವಾಯಿತು.

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಶ್ರೀ ಹರಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮನ್ನು ಈ ಭವಬಂಧನದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡೆಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡರು.

ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮದಿಂ
ಉರ್ವಿಯೊಳು ಜನಿಸಿದೆನೋ ಕೃಷ್ಣ
ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ಎನ್ನ ಕಾಯಬೇಕಯ್ಯಾ ಹರಿ
ವಾರಿಜಾನಾಭನೆ ಮುದ್ದು ಕೃಷ್ಣ
ಪುಟ್ಟಿದಂದಿನಾರಭ್ಯ ಸುಖವೆಂಬುದನರಿಯೇ
ಕಷ್ಟಪಟ್ಟೆನು ಕೇಳೋ ಕೃಷ್ಣ
ತೊಟ್ಟಿಲ ಶಿಶು ತಾಯ್ಗೆ ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು ತೆರದಿಕಂ
ಗೆಟ್ಟು ಶೀರಡನೋ ಕೃಷ್ಣ

ಪಂಚಭಾವ : ಭಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಮತ್ತು ದೇವರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವು ಐದು ತೆರನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ದೇವರನ್ನು ಒಡೆಯನೆಂದು (ದಾಸ್ಯಭಾವ), ಗೆಳೆಯನೆಂದು (ಸಖ್ಯಭಾವ), ಪತಿಯೆಂದು (ಮಧುರಭಾವ), ಮಗುವೆಂದು (ವಾತ್ಸಲ್ಯಭಾವ), ಮೋಹಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದು (ಶಾಂತಭಾವ), ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಬಹುದು.

ದಾಸ್ಯಭಾವ : ದೇವನನ್ನು ತನ್ನ ಒಡೆಯನೆಂದು ತಾನು ದೇವನ ದಾಸ ಅಥವಾ ಸೇವಕನೆಂದು ಬಾವಿಸುವುದು ಹರಿದಾಸ ಧರ್ಮದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ

ಅಂಶವಾಗಿದೆ. "ದಾಸ ದಾಸರ ಮನೆಯ ದಾಸಿಯರ ಮಗ ನಾನು, ನಾಮದೊಡನೆಯ ಮರುಳುದಾಸ, ಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ಮಾಡಿ ನೆನೆದ ಭಕ್ತರ ಮನೆ ಬಿಂಕದಿ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ವ ಬಡದಾಸ ನಾನಯ್ಯ."

ಸಖ್ಯಭಾವ: ಭಕ್ತನು ಹರಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮಿತ್ರನೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಆತನೊಂ ಸಲಿಗೆಯಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು. ನಿಂದಿಸಬಹುದು. ಅಣಕಿಸಿಬಹುದು ಇಲ್ಲವೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಹರಿಯೊಂದಿಗೆ ಕೋಪಗೊಂಡರು ಮರುಕ್ಷಣ ಭಕ್ತನು ಆತನೊಂದಿಗೆ ರಾಜಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಮಧುರಭಾವ: ಹಿಂದು ಧರ್ಮದ ಅನುಭಾವ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಮ ದೇವನ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸತಿ ಪತಿ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗುತ್ತ ಹರಿದಾಸರೂ ಕೂಡಾ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಗೋಪಿಕೆಯರೆಂದು ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನು ಕೃಷ್ಣನೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದರು.

ಮುಟ್ಟದಿರೋ ಎನ್ನ ಮುಂಗೈಯ ಮುರಾರಿ
ಮುಟ್ಟದಿರೋ ಎನ್ನನು
ಮುಟ್ಟದಿರೋ ಎನ್ನ ಮುಂಗೈಯ ಮುರಾರಿ
ಮುತ್ತೆಲ್ಲ ಸಡಿಲ್ಯಾವೈ ಹೇ ಮುದ್ದು ರಂಗ

ವಾತ್ಸಲ್ಯಭಾವ: ದೇವರನ್ನು ಅಥವಾ ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನು ಮಗುವೆಂದು ಪರಿಗಣಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ತಾಯಿಯ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹರಿಸುವುದು ಹರಿದಾಸರ ಜೀವನದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾನವ ದೇವರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಾಯಿ - ಮಗುವಿನ ಸಂಬಂಧದೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗೊಲ್ಲರಾ ಮನೆಯ ಪೊಕ್ಕು ಗುಲ್ಲು ಮಾಡುವುದೇನಲ
ಗುಲ್ಲು ಮಾಡುವುದೇನು । ಬಲು ದಾಳಿ ಮಾಡುವುದೇನಲ
ಹಾಲು ಮೊಸರು ಘೃತವು ನೆಲುವಿನ
ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟ ಬೆಣ್ಣೆಯು
ಬಾಲಕರಿಗಿಲ್ಲದಲೆ ಸುರಿದು
ಹಾಲುಗಡಿಗೆಯೊನೊಡೆದಲ ನೀ ಮೊಸರು ಗಡಿಗೆಯ ಒಡೆದಲ

ಶಾಂತಭಾವ: ಭಕ್ತನು ಶ್ರೀಹರಿಯೊಡನೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಯಾವ ತರಹದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರದೆ, ಆತನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸವಿಯುವುದರಲ್ಲಿ

[illegible]ತ್ತಾರೆ. ಅವರ ದೇವರ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ [illegible]ತ್ತಾರೆ.

ಬದುಕಿದೆನು ಬದುಕಿದೆನು ಭವ ಎನಗೆ ಹಿಂಗಿತು
ಪದುಮನಾಭನ ಪಾದದೊಲುವೆ ಎನಗಾಯಿತು.
ಹರಿತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದ ಎನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಗೊದಗಿತು
ಹರಿಯ ನಾಮಾಮೃತ ಕಿವಿಗೊದಗಿತು
ಹರಿಯ ದಾಸರು ಎನ್ನ ಬಂಧು ಬಳಗಾದರು
ಹರಿಯ ಶ್ರೀಮುದ್ರೆ ಆಭರಣವಾಯಿತು.

[illegible]ದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವ : ಹರಿದಾಸರ ಚಳುವಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ದಾಸರೆಲ್ಲ [illegible]ದಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದು. ಅವರು ಅದನ್ನೇ ಪ್ರಚಾರ ಪಡಿಸಿದರು. [illegible] ಪರಿವಾರವು ಜಗತ್ತಿನ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಪಂಚಭೇದಗಳ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರಂತೆ [illegible]ಗಳು ಅನುಭವಿಸುವ ಪರಿಮಿತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಗೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. [illegible] ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಭೇದ. ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುಗಳ ನಡುವಿನ ಭೇದ [illegible] ಮೂಲಬಿಂಬ ಎಂದು ಸಜೀವಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಎಂದೂ [illegible]ತ್ತಾರೆ. ಅವರು ವಾಯುದೇವನ ಪಾರಮ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಕ್ತಿ [illegible] ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಕೃಪೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಇದು ಅವರ ತಾತ್ವಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಾಗಿದ್ದು [illegible] ಹರಿದಾಸರ ಕಾವ್ಯದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಹರಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ಕನಕದಾಸರು [illegible] ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಸರ್ವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. [illegible] ಹರಿಯು ತನ್ನನ್ನು ನಂಬಿದ ಭಕ್ತರಿಗೆಲ್ಲ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಭದ್ರತೆಯನ್ನು [illegible]ನೆಂದು ಕನಕದಾಸರು ಅಚಲವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದರು.

[illegible]ದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀತಿಬೋಧನೆ: ಕನಕದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಿಂತ ನೀತಿಬೋಧನೆ. ಶುದ್ಧಾಚರಣೆ. ಹರಿಭಕ್ತಿ ಸಾಧನೆಯನ್ನು [illegible]ದಾಗಿದೆ. ಕನಕದಾಸರು ತಮ್ಮ ಜೀವಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಡೆದ [illegible] ಅನೀತಿಯನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿಯ [illegible]ಯನ್ನು ಸಾರಿದ ದಾಸರು ಆದರ್ಶ ನೀತಿಬೋಧಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಸೇವೆಗಾಗಿ [illegible]ರು ಬಲವಾದ ಬಯಕೆ. ಸಂಸಾರ ಕೊಡದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ತೊಳಲುತ್ತಿರುವವರನ್ನು [illegible] ಕನಕದಾಸರು ಮಿತ್ರಸಮ್ಮಿತ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ

ಪಾರಮಾರ್ಥ ಕಾಣಬೇಕು. "ಈಸಬೇಕು ಇದ್ದು ಜಯಿಸಬೇಕು" ಎಂದು ಆಶಾದಾ ನುಡಿಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನಕದಾಸರು ಸತ್ಯ ಸದ್ವರ್ತನೆ ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯ, ನಿರಹಂ ನಿರಾಡಂಬರ ಜೀವನ ಮುಂತಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳೇ ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೆಳಕು ತರ ಸುಲಭ ಸಾಧನೆಗಳು ಎಂದು ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮೇಲು, ನೀನು ಕೀ ಎಂಬ ಸಂಘರ್ಷದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಂದಿನ ಸಮಾಜದ ಜನರಿಗೆ "ಕುಲ ಕುಲವೆಂ ಬಡಿದಾಡದಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಕುಲದ ನೆಲೆಯನೇನಾದರೂ ಬಲ್ಲಿರಾ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ

ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಡಲೆಯಾಗಿದ್ದ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಗಳೊಳಗಿ ನೀತಿಸುಧೆಯನ್ನು ಕನಕದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಒದಗಿಸುತ್ತ ಮಾನವನನ್ನು ದಾನವನನ್ನಾಗಿಸದೇ ದೈವತ್ವಕ್ಕೇರಿಸುವುದೇ ಕನಕದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1) ಹರಿದಾಸರ ಭಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಗಳು :- ಟಿ.ಎನ್. ನಾಗರತ್ನ

2) ಕನಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ದರ್ಶನ :- ಸಂ. ಸಾ.ಶಿ. ಮರುಳಯ್ಯಾ.

3) ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ :- ತ.ಸು. ಶಾಮರಾವ

4) ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ :- ರಂ. ಶ್ರೀ. ಮುಗಳಿ

5) ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೋಶ :- ರಾಜಪ್ಪ ದಳವಾಯಿ

ಡಾ. ಸುರೇಖಾ ಪ್ರಕಾಶ ಹೋತ್ರಿಕರ, ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು. ಕಲಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ. ಉಮದಿ ತಾ-ಜತ್ತಿ ಜಿ-ಸಾಂಗ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ

Academic Year – 2019-20

Sr. No.	Title of Books and chapters in edited volumes / Books Published / Conference proceedings	Page No.
1	‘Kanakadasara keertanegalalli bhakti, tatva mattu neetibodanegalu’ Dr. Surekha Prakash Hortikar	3-15
2	‘Janapad sahityakke garatiyar koduge’ Dr. Sou. S. P. Hortikar	17-24
3	‘Vamshavruksha kadambari shtri paatra chitrana Sou. Hortikar S. P.	26-34

I/C PRINCIPAL
Arts, Commerce and Science,
Umadi,Tal-Jath Dist-Sangli

ಗಡಿ ಕನ್ನಡ ನುಡಿ ತೋರಣ

(ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಕಲನ)

ಸಂಪಾದಕರು : ಪ್ರೊ. ಡಾ. ಸುರೇಖಾ ಪ್ರಕಾಶ ಹೋರ್ತಿಕರ್, ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು
ಸರ್ವೋದಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಲಾ ವಿಜ್ಞಾನ ವಾಣಿಜ್ಯ
ಕಾಲೇಜು, ಉಮದಿ, ತಾ. ಜತ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಸಾಂಗ್ಲಿ.
ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ- ೪೧೬೪೧೩ ಸಂ: ೭೮೭೫೪೯೦೭೩೮

ಹಕ್ಕುಗಳು : ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಕೆ. ಹೋರ್ತಿಕರ್

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : ೨೦೧೯

ಪುಟಗಳು : ೧೨೦+viii = ೧೨೮

ಬೆಲೆ : ೧೦೦/-

ಛಾಯಾಕ್ಷರ ವಿನ್ಯಾಸ: ವಚನಚೇತನ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ಸ್, ಬೀದರ. ೯೯೧೬೪೨೪೪೧೧

ರಕ್ಷಾಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ : ಆರ್.ಎಸ್. ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಬೀದರ

ಬಳಸಿದ ಕಾಗದ : ೭೦ ಜಿಎಸ್ಎಂ ಎನ್ಎಸ್ ಮ್ಯಾಪ್‌ಲಿಥೊ

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ ಪ್ರಕಾಶನ
ನಂ. ೧೩೮, ೭ನೇ 'ಸಿ' ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ
ಹಂಪಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೧೦೪

ಮುದ್ರಕರು : ಸ್ನೇಹಾ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್
ನಂ. 16, 1ನೇ ಬಿ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಠದ ರಸ್ತೆ,
ಪಾಪರೆಡ್ಡಿಪಾಳ್ಯ 11ನೇ ಬ್ಲಾಕ್, ನಾಗರಬಾವಿ 2ನೇ ಹಂತ,
ಬೆಂಗಳೂರು - ೭೨ ದೂ : 080 23212814, ಮೊ : 9845062549

Gadi kannada Nudi torana (Articles presented at National Seminar)

Editor : Dr. Surekha Prakash Hortikar, I/c Principal,
Sarvodaya Prakashana Umadi's Arts, Science and
Commerce College Umadi, Tq. Jatt, Dist. Sangli
Maharastra-416413 Cell: 7875490738

Publisher : **Priyadarshini Prakashana**
138, 7th 'C' main, Hampinagar, Bengaluru-104

Copy Right : **Sri S.K. Hortikar**

First Impression: **2019**

ISBN : 978-81-940308-5-0

Pages : **120+viii+=128**

Price : **100/-**

Paper used : 70gsm NS Maplitho

Printer : **Sneha Printers, Bengaluru**

ಅರ್ಪಣೆ

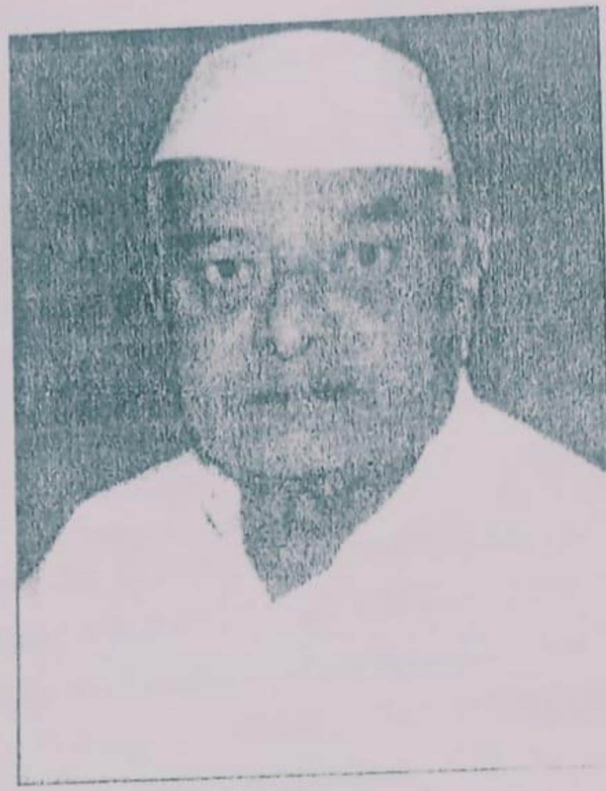

ದಿ॥ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಹೋತ್ರಿಕರ್
(ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಸರ್ವೋದಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ, ಉಮದಿ)
ಇವರ ಸ್ಮರಣೆಗೆ

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಗರತಿಯರ ಕೊಡುಗೆ

– ಡಾ. ಸೌ. ಎಸ್.ಪಿ. ಪೋತೀಕರ್

ಗರತಿಯ ಹಾಡು ನಮ್ಮ ಈ ಜೀವನದ ಒಳಗನ್ನಡಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಮತೆಯ ಮಾಧುರ್ಯವು ಮೈವೆತ್ತಿದೆ. ಪ್ರೇಮದ ಸತ್ವವು ಅಳವಟ್ಟಿದೆ. ತ್ಯಾಗ ಬುದ್ಧಿಯು ತುಳುಕುತ್ತದೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಬಾಳಿನ ರಸವು ಪರಿಪಾಕಗೊಂಡಿದೆ. ಅದು ಜೀವನದ ಜೀವಾಳವಾಗಿದೆ. ಸುಖದ ಸೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಅದು ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರವಾದಂತೆ ಬೆಂಕಿ ಕಿಡಿ ಕೆಂಡವಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ದುಃಖವು ನಾಶವಾಗಬೇಕೆಂದು ಮನುಷ್ಯನು ಸುಖಿನಾಗಬೇಕೆಂದೂ ನಮಗನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ತ್ಯಾಗವೇ ಅದಕ್ಕೆ ಏಕಮಾತ್ರವಾದ ಉಪಾಯ. ಈ ತ್ಯಾಗದ ಪುತ್ಥಳಿ ಗರತಿಯಾಗಿರುವಳು. ಪತಿಯ ಅರ್ಧಾಂಗಿಯಾಗಿರುವಳು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಕ್ತ ರಸಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಡುವಳು. ಹುಟ್ಟಿದ ಮನೆಗೆ ಎರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಮನೆಗೆ ಹೆಸರಾಗುವಳು. ತಾವರೆಯ ಗಿಡಹುಟ್ಟಿ ದೇವರಿಗೆ ನೆರಳಾದೆ ಆಡಿ ಬಂದ ಕಂದಾನ ಅಂಗಾಲ ತೊಳೆಯುವಳು. ತವರವರು ತನ್ನನ್ನು ಸರಮಂತ್ರಮಾಡಿ ಸಲಹಿದರೂ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತು ಗಂಗಾಳಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಸರಿಯಳು. ಭಾವಯ್ಯ ಮುನಿದರೆ ಬಲಗಾಲ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ, ಭಾವಯ್ಯನ ಮಡದಿ ನೆಗೆಣ್ಣಿ ಮುನಿಧರೆ ಬಾರಕ್ಕನೆಂದು ಕರೆಯಲಿಕ್ಕು ಸಿದ್ಧಳಾಗುವಳು. ಮಾರಾಯರು ಬೈದರೆ ಕಣ್ಣೀರು ಕರೆಯದವಳು. ಮಾರಾಯರು ತಮ್ಮ ಮೈದನ ಬೈದರೆ ಮಾಡಿಲ್ಲದ ಮಳೆ ಸುರಿದಂತೆ ಅಳುವವಳು. ಅತ್ತೆಯೆಂದರೆ ಆಕೆಯ ಪಾಲಿಗೆ ಹೆತ್ತಾಯ. ಬೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲ ಮುಳ್ಳು ಮುರಿದಂತೆ ಮಾತಾಡಿದರೂ ನೆಗೆಣ್ಣಿಯ ಮಾತು ಕಾರ್ಯನಡೆಸುವ ಬಂಟಳು. ಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಗ್ಗು ಸೂಸುವಳು. ಆಸರಿಕೆ ಅಳೆಸಿಟ್ಟಳು. ಬೇಸರಿಕೆ ಬಳಿದಿಟ್ಟವಳು. ಹಾಡುತ್ತಲೆ ದುಡಿಯುವವಳು. ಆಕೆಯ ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲ.

ಪತಿಯು ಇನ್ನೊಬ್ಬಳನ್ನು ಲಗ್ನವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಧೀರಳಾಗಿ ಪತಿದೇವನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾತು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿ.. ಹರಳು ಕರಗುವಂಥದು. ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಯಾವುದೆಂದರೆ ಅದು ಹೃದಯದ ಮಾತು ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಾಗುವದು.

ಅಂಗಿಯ ಮ್ಯಾಲಂಗಿ ಛಂದೇನೋ ನನರಾಯಾ
ರಂಬಿ ಮ್ಯಾಲರಂಬಿ ಪ್ರತಿರಂಬಿ ಬಂದರ
ಛಂದೇನೋ ರಾಯ ಮನಿಯಾಗ

ಎಂಬ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಇರಬಹುದಾದ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿಗೂ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವಳು.

ಹೆರವರ್ಹೆಣ್ಣಿಗಾಗಿ ಹೊರಗ ಮಲಗುವ ಜಾಣ
ಗಿಡದ ಮ್ಯಾಲೆರಡು ಗಿಣಿಕೂತು ನುಡಿದಾವ
ಎರವನ್ನೂ ರಾಯ ನಿನ ಜೀವ

ಗರತಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ಜೊಚ್ಚಲ ಮಗಳಾಗುವಳಾದರೂ ಬಿಚ್ಚಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವೈರಿಯ ಮನೆಮುಂದೆ ಬಿಚ್ಚುಗತ್ತಿಯಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವಳೆಂಬುದನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಗರತಿಗೆ ಗೃಹವೇ ಕ್ಷೇತ್ರ .ತನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿಸುವುದೂ. ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಪವಿತ್ರವಾಗಿರಿಸುವುದು ಗರತಿಯ ಆಡಳಿತೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ನೂರು ಬುಟ್ಟಿಗಳು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ದಾರಾಳವಾಗಿ ಇರಬಲ್ಲವು ಆದರೆ ಮೂರು ಮುಡಿಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರಲಾರವು ಎನ್ನುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶವು ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ. ಗಂಡಸರು ನಿತ್ಯದ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ವೇಳೆ ಕಳೆದು ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ನವೋಲ್ಲಾಸವ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವರು. ಅವರು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೊರಗಿನ ಸುಟ್ಟ ಓಡದ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡಲು ಅವರಲ್ಲಿ ವಸ್ತುವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಗಲು ಹನ್ನೆರಡು ತಾಸು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಒಟ್ಟಿಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಅವರಿಗೆ ಮಾತಾಡಲು ಬೇರೊಂದು ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿರದ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಪರಸ್ಪರ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾಗಲಿ ಸಣ್ಣ ಮಾತನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಕತೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವದನ್ನಾಗಲಿ ಮಾಡುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕಟ್ಟಾಣಿ ಹೆಣ್ಣೀಗಿ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಲಿಬ್ಯಾಡ
ಬಿಟ್ಟು ಬಂದೀವ ಬಳಗೆಲ್ಲ ಸತಿಪುರುಷ
ಕಟ್ಟ್ಯಾರ ತಮ್ಮ ಮದರಾಗ

ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವು ಪತಿಗಷ್ಟೇ ಆಗುತ್ತದೆಂದಲ್ಲ ಮನೆತನದವರಿಗೆಲ್ಲ ಆಗುತ್ತದೆ. ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಕೃತಜ್ಞತೆ ತಲೆದೋರುತ್ತದೆ. ಮನೆಯವರ ಮತ್ತು ಮನೆತನದ ಮಟ್ಟ ಎತ್ತರವಾಗುವದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಅತ್ತರೊಂದು ರುಚಿ ಸಕ್ಕರೊಂದು ರುಚಿ ಆಗುವದು ಅವಾಗಲೇ. ಅಮರಾವತಿಯೆಂಬ ಎಳೆದೋಟದೊಳಗಿನ ಅರಗಿಳಿಯ ತಂದು ಕೊಡುವೆನು. ಅಳದಿರೋ ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಎಂದು ರಂಬಿಸುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಗ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಬಲ್ಲೆವು. ಕೂಸೇ ನೀದಾರ ಮಗನೆ ಎಂದು ದೇಶದಿಂದೆರಡು ಗಿಳಿ ಬಂದು ಕೆಳುವಂಥ ಮಗುವನ್ನು ಪಡೆಯುವದು ಆಗ ಮಾತ್ರ ಶಕ್ಯ. ಮಕ್ಕಳು ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಹುಳುಗಳಾಗದೆ, ಸಕ್ಕರಿಯ ಸವಿಗಾರ, ವೀಳ್ಯದ ರುಚಿಗಾರ, ವೀರಭದ್ರನ ಅವತಾರ ಆಗುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ, ಆಕಳ ಹಿಂದೆ ಕರಬಂದಂತೆ. ಗಾಳಿ ದೇವರ ಕೂಡ ಗೂಳಿದೇವರು ಮಾರಾಯರ ಹಿಂದೆ ಮಗ ಬಂದು, ನಗೆ ಬೀರುವದಕ್ಕಾಗಲೀ, ಗರತಿಯ ತಲೆಯೊಳಗಿನ ದುಗಾಡು ಹೃದಯದೊಳಗಿನ ಸೂಗಡು ಬಯಲಾಗಬೇಕಾಗಿದರೆ ಕೂಸು ಇದ್ದ ಮನೆಗೆ ಬೀಸಣಿಕೆ ಏಕೆ ಎನ್ನುತ್ತ ಕಸ್ತೂರ ಎಂತಹ ಬಾಲಿ ಕಸಬಾಗ ಆಡಿದಾಗ ಕಸಿವಿಸಿ ಪಡುವ, ಹನ್ನೆರಡು ಬಟ್ಟಲು ಹಾಲು ಬೇಡಿದರೂ ಕುಡಿಯಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಬರುವದು ಆಗಲೇ ಸಾಧ್ಯ. ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಬಡತನವು ಕಂಗೆಡಿಸದು. ಪ್ರೇಮ ಸಂಪತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಡತನವು ಏತರ ಕುಂದು?

ಮುರುಕು ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೊಂದು ಹರಕು ಚಾಪಿಯ ಹಾಸಿ
ಅರಚು ಪಾಪ್ಯನ ಮಲಗೀಸಿ ಅವರಕ್ಕ
ಕಲಕೇತ ಹಾಡಿ ಹಿಗ್ಯಾಳ

ಕಲೆಯುತ್ತ ಹಾಡಿ ಹಿಗ್ಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುರುಕು ತೊಟ್ಟಿಲು ತಡೆಯಾಗದು ಹರಕು ಚಾಪೆ ಅಡ್ಡಿ ಪಡಿಸದು. ಪಾಪನ ಅರಚು ಸಹ ಹಾಡಿನ ಹಿಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗಿ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತಣಿಯಿತು. ಲಾಲಿ ಬೇಸರ ಕಸಿವಿಸಿಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬಲ್ಲುದು. ಲಾಲಿಯಿದ್ದರೆ ಕಂದಯ್ಯನು ತಾಯ ಹಂಬಲವನ್ನು ಮರೆಯುವನು. ಲಾಲಿ ತಾಯಿಯ ಎದೆಯೊಳಗಿನ ಹಿಗ್ಗಿನ ಬುಗ್ಗೆ.

ಲಾಲೀಯ ಹಾಡಿದರ ಲಾಲೀಸಿ ಕೇಳ್ಯಾನ
ತಾಯ ಹಂಬಲ ಮರೆತಾನ ಕಂದಯ್ಯಾ
ತೋಳ ಬೇಡ್ಯಾನ ತಲೆಗಿಂಬ

ತಾಯಿಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹಾಡಿ ಮಗುವನ್ನು ಮಲಗಿಸಿದರೆ ಮಗು ಲಾಲಿಯ ಹಾಡನ್ನು ಕೇಳತ್ತಾ ನಿದ್ದೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ತಾಯಿಯ ತಂದೆಯ ತೊಳಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ಬೆಳೆಯುವ ಅಶೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಗರತಿಯು ತನ್ನ ತಿಳಿಯಾದ ಬಾಳನ್ನೇ ಹಾಲಾಗಿ ಸುರಿದಂತೆ ಹಾಡಾಗಿ ಉಸುರಿ ನಾಡತುಂಬ ಹರಿಯಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಗರತಿಯ ಹಾಡು ತಾಯಿ ಕಟ್ಟಿದ ಬುತ್ತಿಯಂತಿದೆ. ಆ ಬುತ್ತಿಯ ಸವಿಯನ್ನು ಗರತಿಯೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ತಾಯಿ ಕಟ್ಟಿದ ಬುತ್ತಿ ತರತರದ ಯಾಲಕ್ಕಿ
ಜರತರದ ಚಾಣೆ ಹಡೆದೆಪ್ಪ ನಿನ ಬುತ್ತಿ
ಬಿಚ್ಚಿಂಡ ಭೀಮರತಿಮ್ಯಾಲ

ಕೃತಜ್ಞತಾಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಆ ಬುತ್ತಿಯ ಸೊಗಸು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಕೃತಜ್ಞತೆಯೆಂದರೆ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳು ಆಮೇಲ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮ ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿ ಮೊದಲಾದ ಬಂಧು-ಬಳಗದವರು ಮಿತ್ರರು ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ಊರುವರು ನಾಡಿನವರು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಹಾಲುಂಡ ತವರೀಗಿ ಏನೆಂದು ಹಾಡಲೆ
ಹೊಳೆದಂಡೀಲಿರುವ ಕರಕೀಯ ಕುಡಿಯಂಗ
ಹಬ್ಬಲೇ ಅವರ ರಸಬಳ್ಳಿ

ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳ ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞರಾದವರಿಗೆ ತಂದೆಯನ್ನು ನೆನಿಸಿ ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ ತಂಗೂಳು ಸಹ ಬಿಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ತಾಯಿಯ ರಕ್ತ ಮಾಂಸಗಳಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಮೈ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಕೆಯ ಹಾಲು ಕುಡಿದು ಬೆಳೆದಿರುತ್ತೇವೆ. ಆಕೆಯ ತುತ್ತನ್ನುಂಡು ಚೆಲುವಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಆಕೆ ಹಸಿವೆ ನೀರಡಿಕೆ ಹೇಸಿಕೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನಮಗಾಗಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮ ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿ, ಬಂಧು-ಬಳಗ ಮೊದಲಾದವರ ಉಪಕಾರದ ಋಣಭಾರ ತೀರಿಸಲು ತನ್ನ ತವರೂರಿಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಬಯಸುವಳು.

ಮಂದೇನು ಕೊಟ್ಟೀತ ಮನವೇನು ದಣಿದೀತ
ಮುಂಜಾನದಾನ ಗಿರಿಮಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟರ
ಮನಿ ತುಂಬಿ ನಮ್ಮ ಮನ ತುಂಬಿ
ಶಿವ ಶಿವನೆಂದರ ಸಿಡಿಲೆಲ್ಲ ಬಯಲಾಗಿ
ಕಲ್ಲ ಬಂದೆರಗಿ ಕಡೆಗಾಗಿ ಎಲೆ ಮನವೆ
ಶಿವನೆಂಬ ಶಬುದ ಬಿಡಬೇಡ

ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾನ ಅವಗುಣಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಸಲಹುತ್ತ ಬಂದ ಭೂಮಿತಾಯಿಯ ಉಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಭಕ್ತಿಯು ಮೈದೋರಿದೆ. ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ದೈವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ದೈವಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೃಢವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಗಡಿ ಕನ್ನಡ ಜನಪದದಲ್ಲಿ ಗರತಿಯರ ಹಾಡುಗಳು

೧೯೨೦ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಲಸಂಗಿ ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಳ್ಳಿಯಾಗಿತ್ತು. ಕೃಷಿಕರ ನೆಲೆವೀಡಾದ ಆ ಹಳ್ಳಿ. ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಜನಸಮುದಾಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೂ ಹಲಸಂಗಿ ಗೆಳೆಯರು ಮೊದಲಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು ಗರತಿಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು. ಹಲಸಂಗಿ, ಚಡಚಣ, ಸಾಲೋಟಗಿ, ಇಂಡಿ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಹಳ್ಳಿ– ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ಹಾಡುವ ತಾಯಂದಿರನ್ನು ಅಜ್ಜಿಯರನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾಡಿಸಿದರು. ಹಾಡು. ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿರುವ ಸುಮಾರು ೮೦೦ ತ್ರಿಪದಿಗಳು ಜನಪದ ಕವಯಿತ್ರಿಯರ ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿಗೆ, ಅನುಭವಕ್ಕೆ, ಬದುಕಿನ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಸಂಧರ್ಭಗಳಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೊಗಡನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಗರತಿಯ ಹಾಡು ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯ ಬರೆದ ಕವಿ. ದ.ರಾ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿಜಾಪುರ ತದ್ದೆವಾಡಿ ಪದ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಹಲಸಂಗಿಗೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಮೈಲುಗಳಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿದೆ ಅದು ಭೀಮಾನದಿಯ ತಟದ ಪ್ರದೇಶ. ಅಲ್ಲದೇ ಥಂಬ (ತಾಂಬಾ) ನಿಂಬರಗಿ ಬಬಲಾದಿ ಬಂತ್ನಾಳ ಸಾಲುಟಗಿ ಮಸಳಿ ಇವೆಲ್ಲ ಇಂಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳೇ. ಉಮದಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜತ್ತ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿದೆ (ಮಹಾಜನ ವರದಿ ಮೇರೆಗೆ ಅದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸೇರಬೇಕು) ಸೊಗಲ (ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆ) ಸುರಪುರ (ಕಲಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆ) ಸೊಲ್ಲಾಪುರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಗಡಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಊರುಗಳ ಭಾಷೆ ಹಲಸಂಗಿ ನಾಡಿನ ಭಾಷೆಗೆ ಹತ್ತಿರವಾದದ್ದು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಪರಂಪರೆ, ಸ್ತುತಿ, ತವರುಮನೆ, ತಾಯ್ತಂದೆ, ಅಣ್ಣತಮ್ಮರೂ, ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರೂ, ಅತ್ತಿಗೆನಾದಿನಿಯರು, ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯ ಕಷ್ಟ, ಮನಸ್ತಾಪ, ಸತಿ–ಪತಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಿ ಆಯಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪದಿಗಳನ್ನು ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಲೆಹಾಕಿದ್ದು ಈ ಸಂಗ್ರಹದ ಒಂದು ವಿಶೇಷ. ಭಾಷೆ, ಲಯ, ನುಡಿಗಟ್ಟು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹದವರಿತು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಸಂಗ್ರಹದ ಮಾದರಿಗಳೇ ಇಲ್ಲದಾಗ ಹಲಸಂಗಿ ಗೆಳೆಯರಾದ ಚನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪ ಲಿಂಗಪ್ಪ, ರೇವಪ್ಪ ಈ ಮೂವರು ಗಳೆಯರು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಗರತಿಯರ ಹಾಡುಗಳು ಎಂಬ ಸಂಗ್ರಹ ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಈ ಕಾಣಿಕೆ. ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ದಾಖಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ.

ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋದಣ್ಣ ಊಟಕ್ಕ ಬರಲಿಲ್ಲ
ತೋಟದ ಹೂವ ತಲೆತುಂಬ ಇಟಗೊಂಡು
ಊಟದಂಬಲ ಮರೆತಾನ

ತಂಗಿಯು ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ-

ಕೋಪ ವ್ಯಾಕಣ್ಣಯ್ಯ ಕೊಳ್ಳೊ ಕಾಲಿಗೆ ಸೀರ
ಬಾಯ ತಂಬುಲವ ಉಗಳಣ್ಣ ನೀ ಬರುವ
ದಾರೀಯ ನೋಡಿ ಬಡವಾದೆ

ಅಕ್ಕನು ತಮ್ಮನಿಗಾಗಿ ಹೇಳುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ

ಸರದಾರ ಬರುವಾಗ ಸುರಿದಾಗ ಮಲ್ಲೀಗಿ
ದೊರೆ ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಬರುವಾಗ ಯಾಲಕ್ಕಿ
ಗೊನೆ ಬಾಗಿ ಹಾಲ ಸುರಿದಾವ

ಮಗಳು ತಾಯಿಗೆ ಹೇಳುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ

ಆಡಿ ಬಾ ಎನ ಕಂದ ಅಂಗಾಲ ತೊಳದೇನ
ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ಎಳೆನೀರು ತಕ್ಕೊಂಡು
ಬಂಗಾರ ಮೋರೆ ತೊಳದೇನ

ಹೀಗೆ ಗರತಿಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ತವರುಮನೆ ತಾಯ್ತಂದೆ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರೂ ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯರು, ಗೆಳತಿ ಅತ್ತಿ-ಸೊಸೆ ಸತಿ-ಪತಿ ಬಸುರಿ-ಬಾಣಂತಿ ಹರಕೆ, ಬಂಜೆ, ಹಾಸ್ಯ, ಪೌರಾಣಿಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಹಬ್ಬ -ಹರಿದಿನ ಭಾವಗೀತೆಗಳು, ಮದುವೆಯ ಹಾಡುಗಳು ಕಥೆಯ ಹಾಡುಗಳು, ಬೀಸುವ ಹಾಡು, ಕುಟ್ಟುವ ಹಾಡು ಸೋಬಾನ ಹಾಡು ಮುಂತಾದವುಗಳು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮೂಡಿಬರುವ ಅನುಭಾವದ ಮಾತುಗಳು ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತವೆ.

ಸಂದರ್ಭ ಗ್ರಂಥಗಳು

೧) ಜಾನಪದ ಸ್ವರೂಪ- ಡಾ. ಹಾ. ನಾಯಕ
೨) ಹಲಸಂಗಿ ಹಾಡು - ಹಲಸಂಗಿ ಗಳೆಯರು
೩) ಸಮಗ್ರ ಜನಪದ ಸಂಪುಟ - ಪ್ರೊ. ವಿರೇಂದ್ರ ಸಿಂಪಿ
೪) ಗರತಿಯರ ಮನೆಯಿಂದ ಈಶ್ವರ ಚಂದ್ರ ಚಿಂತಾಮಣಿ

ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಉಮದಿ

Academic Year – 2017-18

Sr. No.	Title of Books and chapters in edited volumes / Books Published / Conference proceedings	Page No.
1	‘Kanakadasara keertanegalalli bhakti, tatva mattu neetibodanegalu’ Dr. Surekha Prakash Hortikar	3-15
2	‘Janapad sahityakke garatiyar koduge’ Dr. Sou. S. P. Hortikar	17-24
3	‘Vamshavruksha kadambari shtri paatra chitrana Sou. Hortikar S. P.	26-34

I/C PRINCIPAL
Arts, Commerce and Science,
Umadi,Tal-Jath Dist-Sangli

ಸಮಕಾಲೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ದಯಾನಂದ ಸಾಳುಂಕೆ

ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ಹಂದ್ರಾಳ ಗವಿಸಿದ್ದಪ್ಪ
ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಪೂಜಾರ
ಡಾ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಪ್ಪ ಕೊಟ್ನೆಕಲ್

Shubham Publications
Kanpur-208021

SAMAKAALEENA KANNADA SAAHITYADALLI STREE SAMVEEDANE

Chief Editor
Dr. Dayanand Salunke

Co-Edited
Dr. Handrala Gavisidappa
Dr. Basavaraj Pujar
Dr. Siddalingappa Kotnekal

Published by
Shubham Publications
3A/128, Hanspuram
Kanpur-208021
Contact: 0512-2626241, 09415731903

Pages: 24 + 732 **Price: 550/-**

ISBN : 978-93-83144-33-4

© ಲೇಖಕರು

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ: 2017

ಬೆಲೆ: ೫೫೦/-

ಪ್ರಕಾಶಕರು
ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್
೩ಎ/೨೮/ ಹಂಸಪುರಂ
ಕಾನಪುರ ೨೦೮೦೨೧
ದೂ.: ೦೫೧೨-೨೬೨೬೨೪೧, ೦೯೪೧೫೭೩೧೯೦೩
ಮೇಲ್: shubhampublicationknp@gmail.com
website: www. shubhampublication.com

ಪುಟವಿನ್ಯಾಸ
ಸವಿತ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್
ಕಮಲಾಪುರ
ಮೊ.: ೯೪೮೦೨ ೫೭೭೫೨

ಮುದ್ರಣ
ಪೂಜಾ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಸೌಬಸ್ತ, ಕಾನಪುರ

೨೮

ವಂಶವೃಕ್ಷ ಕಾದಂಬರಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣ

Sou. Hortikar S.P.

ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಶೊಷಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಪುರುಷ ಪುರುಷನನ್ನು ಗುಲಾಮನನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಿಳೆಯ ಮೇಲೆ ಆತ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ. ಈ ಅಸಮಾನತೆಯ ಧೋರಣೆ ಪುರಷನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಕುಬ್ಜಳನ್ನಾಗಿಸಿದೆ. ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಂದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ವಂಚಿತಳಾಗುವ, ಗಂಡಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು ಈ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಉಪಭೋಗದೊಂದಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯ ಮೆಲೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ನಡೆಸುವುದು ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಹೆಣ್ಣನ್ನ ಹೊಸ್ತಿಲು ದಾಟದಂತೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಮತ್ತು ಶಯನಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಬಂದಿಯಾಗಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕಾಲಿರಿಸದಂತೆ ತಡೆಯೊಡ್ಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ಹೆಣ್ಣಿನ ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಕಾಸವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದದ್ದು ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿ ಕುಂಠಿತಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು ಶೋಷಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾದ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ವಿಮೋಚನೆಗೊಳಿಸಲು ಇತಿಹಾಸದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿವೆ.

ಆಧುನಿಕ ಯುಗದ ಮೌಲ್ಯಗಳಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸಹೋದರತ್ವಗಳು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿವೆ. ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಗೊಳಿಸುವುದೆಂದರೆ ಅಸಹಜವಾದ ಮತ್ತು ನಿರರ್ಥಕವಾದ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಸಮಾಜ ನೀಡುವ ಎಲ್ಲ ಸದವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಯಾವ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವದು. ಇದು ಒಂದು ಅಂದೋಲನವಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಗುಲಾಮ ಪದ್ಧತಿಗಿಂತಲೂ ಹೀನಾಯವಾಗಿವೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟುಪಾಡಗಳು ಹೇರಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಹೇರಲ್ಪಟಿವೆ. ಜಾತಿಭೇದ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಭೇದಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದು,

ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಮಾಜ
ಅವು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವ ಅಸಮಾನತೆಯ
ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾನವತೆಯ ಕಳಂಕವಾಗಿರುವ ಈ ಸಮಾನತೆ
ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಬೇರು ಸಮೇತ ಕಿತ್ತು ಹಾಕದ, ಹೊರತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೆ
ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ದುಸ್ತರವಾದುದು ಮಹಿಳೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಯಾವುದೊಂದು ಸ್ವರೂಪವನ್ನು
ಅಥವಾ ಒಂದು ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೀಮೀತವಾದುದಲ್ಲ. ಅದು ಜಾಗತಿಕ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ
ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಬಂಧ ಮುಕ್ತಳನ್ನಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚೆತ್ತಕೊಂಡಿರುವ
ಹೋರಾಟ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿದೇ ತನ್ನ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವ
ಮಹಿಳೆ ದನಿಯತ್ತಲಾರಂಬಿಸಿದ್ದಾಳೆ ಮಾನವ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ
ಮಾನವತವಾದಿಗಳೂ ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನೆಗೆ ದನಿಗೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೀರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ
ದೃಷ್ಠಿಕೋನವು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೇ ಬೀರುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮ
ಗಂಭೀರವಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ರಚನೆಗೊಂಡಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ
ದಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿದೆ. ಇಂಥ
ಒತ್ತಾಸೆಯ ಪಲವಾಗಿ ಭೈರಪ್ಪನವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ
ಮಾಡುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಭೈರಪ್ಪನವರ
ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಯಸಿದ್ದೇನೆ.

ಸ್ತ್ರೀ ನಡೆದುಬಂದ ದಾರಿ:- ಮಾನವ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರಷರು ಸೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರು ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಶ್ರೇಷ್ಟರಲ್ಲ ಯಾರೂ ಕನಿಷ್ಟರೂ ಅಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ಸಮಾನ ಪಾತ್ರರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಮಾನವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರಷರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳೆಂದು ಹಾಗೂ ಒಂದೇ ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಗಳೆಂದು ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪೂರ್ವಯುಗ ಅಥವಾ ಶಿಲಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರಷರು ಸರ್ವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನರಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಹುಟ್ಟುಡುಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೂ ದೈಹಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕವಾದ ಭೇದಭಾವವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡಿಯೇ, ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು, ಮಾಂಸ ಬೇಯಿಸುವುದು, ತಿನ್ನುವದು, ತಿರಗುವುದು, ಮಲಗುವದು, ಹೀಗೆ ದೈನಂದಿನ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಯಾವ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಸಮಾನವಾಗಿಯೇ ಜರಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೆಣ್ಣು ಎಂದರೆ ಅಬಲೆ, ಅಜ್ಞಾನಿ, ಪಾಪಿ, ನೀಚಳು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಕೂಡ ಆಫ್ರೀಕಾ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಮುಂತಾದ ಗುಡ್ಡಗಾಡಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂಡಮಾನ-ನಿಕೋಬಾರ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರಣಸಿಗುವ ಆದಿವಾಸಿ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರು ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನರಾಗಿಯೇ ಇರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಅವು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾನವತೆಯ ಕಳಂಕವಾಗಿರುವ ಈ ಅಸಮಾನತೆಯ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಬೇರು ಸಮೇತ ಕಿತ್ತು ಹಾಕದ, ಹೊರತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ದುಸ್ತರವಾದುದು ಮಹಿಳೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಯಾವುದೊಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾದುದಲ್ಲ. ಅದು ಜಾಗತಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಬಂಧ ಮುಕ್ತಳನ್ನಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಹೋರಾಟ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿದೇ ತನ್ನ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡಿರುವ ಮಹಿಳೆ ದನಿಯತ್ತಲಾರಂಬಿಸಿದ್ದಾಳೆ ಮಾನವ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವ ಮಾನವತವಾದಿಗಳೂ ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನೆಗೆ ದನಿಗೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೀರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೇ ಬೀರುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮ ಗಂಭೀರವಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ರಚನೆಗೊಂಡಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ದಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿದೆ. ಇಂಥ ಒತ್ತಾಸೆಯ ಪಲವಾಗಿ ಭೈರಪ್ಪನವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಭೈರಪ್ಪನವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಯಸಿದ್ದೇನೆ.

ಸ್ತ್ರೀ ನಡೆದುಬಂದ ದಾರಿ:- ಮಾನವ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರಷರು ಸೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರು ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಶ್ರೇಷ್ಟರಲ್ಲ ಯಾರೂ ಕನಿಷ್ಟರೂ ಅಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ಸಮಾನ ಪಾತ್ರರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಮಾನವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರಷರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳೆಂದು ಹಾಗೂ ಒಂದೇ ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಗಳೆಂದು ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪೂರ್ವಯುಗ ಅಥವಾ ಶಿಲಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರಷರು ಸರ್ವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನರಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಹುಟ್ಟುಡುಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೂ ದೈಹಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕವಾದ ಭೇದಭಾವವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡಿಯೇ, ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು, ಮಾಂಸ ಬೇಯಿಸುವುದು, ತಿನ್ನುವದು, ತಿರುಗುವುದು, ಮಲಗುವದು, ಹೀಗೆ ದೈನಂದಿನ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಯಾವ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಸಮಾನವಾಗಿಯೇ ಜರಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೆಣ್ಣು ಎಂದರೆ ಅಬಲೆ, ಅಜ್ಞಾನಿ, ಪಾಪಿ, ನೀಚಳು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಕೂಡ ಆಫ್ರೀಕಾ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಮುಂತಾದ ಗುಡ್ಡುಗಾಡಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂಡಮಾನ-ನಿಕೋಬಾರ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರಣಸಿಗುವ ಆದಿವಾಸಿ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರು ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನರಾಗಿಯೇ ಇರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ಪಾತ್ರ ಲಾಯರ್ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ಮಗಳು ಎಂಟು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ತಬ್ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ತಂದೆಯ ಎರಡನೆ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮಲತಾಯಿಯ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವಂಚಿತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಜಾಣಳಾದ ಕಾತ್ಯಯನಿ ಓದುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸದೆ ಇಂಟರ್‌ಮಿಡಿಯೇಟ್‌ವರೆಗೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಓದುತ್ತಾಳೆ. ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ಸುಂದರಿ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಘನರೂಪಗೊಂಡಂತಹ ಮೈಬಣ್ಣ, ನಡೆದರೆ ರಕ್ತ ಚಿಮ್ಮುವಂತಹ ಕೆಂಪಾದ ಪಾದಗಳು, ಒಟ್ಟರೆ ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ಒಬ್ಬಳು ಸುಂದರ ಕನ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದಳು. ಮುಂದೆ ನಂಜನಗೂಡಿನ ನಂಜುಂಡಶೋತ್ರಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಾತ್ಯಾಯನಿಯ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಗಂಡು ಮಗುವಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಮಗುವಾದ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಗಂಡ ಕಪಿಲೆಯ ಮಹಾಪ್ರಾವಾಹಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ವಿಧವೆಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ವೈದಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಮಡಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮಾವನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯಿಂದ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಮಾವನ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ಬಿ. ಎ. ಓದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾಳೆ ಮಗ 'ಚೀನಿ' ಅಜ್ಜ-ಅಜ್ಜಿಯರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ದಿನಾಲು ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ನಂಜನಗೂಡಿನಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರಲು ತೊಂದರೆಯಾಗಿರವುದಿಲ್ಲ. ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನೇ ಕಂಡವಳು ಅದು ಒಮ್ಮೆ ಬಂಜರಾದರೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಚಿಗುರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ವಿಧವೆಯಾದ ತಾನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಬಾಡಿಯೇ ಹೋಗ ಬೇಕು? ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಯುವ್ವನ ತುಂಬಿದ ಅವಳಿಗೆ ವಿಧವೆ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳವುದು. ತಮ್ಮ ವಿದಿ ವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಮಡಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳವದು ಆಕೆಯ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಸಂಗತಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ತಾನು ಓದುತ್ತಿರುವ ಕಾಲೇಜನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಪ್ರಾಧ್ಯಪಕರಾದ ರಾಜಾರಾಯನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಬೆಳೆದು. ಗಾಢವಾಗಿ ಮದುವೆಯ ತನಕ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ರಾಜಾರಾಯರ ಕುಟಂಬದ ಕಡೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ಕುಟುಂಬ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಕುಟುಂಬ. ಅತ್ತೆ-ಮಾವ ವೇದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ನಂಬಿದವರು. ಅವರಿಗೆ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ಕೊನೆಗೆ ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಮಾವನು ಸಂಸಾರವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು ಜೀವನದ ಪರಮ ಗುರಿಯಲ್ಲಿ. ವಂಶೋತ್ಪತ್ತಿಗಾಗಿ ಗ್ರಹಸ್ಥ ಜೀವನ ವಂಶ ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ಅಕಾಸ್ಮಾತ್ ಗ್ರಹ ನಷ್ಟವಾದರೆ ಪುನ: ಅದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಹೋಗುವುದು ಅಧರ್ಮವ್ವೆಂದೂ ತಾನು ಜೀವನವಿಡೀ ಸಂಯಮಿಯಾಗಿರವುದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಾಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳು ನಮ್ಮ ವೇದ ಉಪನಿಷತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾದ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು ಮತ್ರ ಮೀಸಲಾಗಿವೆ ಹೊರೆತು ಇಂತಹ ನಿಯುಮಗಳು ಪುರುಷರಿಗೆ ಅನ್ವಯುಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾತ್ಯಾಯನಿಯು ಕೊನೆಗೆ

ರಾಜಾರಾಯನನ್ನು ವರಿಸಿ ಆತನ ಜೊತೆ ಬಾಳುವೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ತನ್ನ ಕರುಳಿನ ಕೂಡಿ. 'ಚೇನಿ'ಯನ್ನು ಮರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಾಗ ಆತನನ್ನು ತನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕುಟುಂಬದವರು

ಮಾವ-ಅತ್ತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ವಂಶದ ವೃಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾವ ಕುಡಿಯೂ ತಾಯ್ತನದ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ಹೇಳಲಾರದು ವಂಶದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವುಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರು ಸತಿ-ಪತಿಗಳಾಗಿರುವಾಗ ಆ ಉದ್ದೇಶ ದಿಂದ ಹೊರಗೆ ತಾಯ್ತನ ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೆ? ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಿರಸ್ಕಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವಂಶದ ಬೀಜವು ಮುಂದುವರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬೇರೊಂದು ವಂಶದವರು, ದಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ವಂಶದ ಬೀಜವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿ, ವೃಕ್ಷವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರವು ತನ್ನ ಸಾರ್ಥಕ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಒಮ್ಮೆ ತಾಯಿಯಾದವಳು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ತಾಯಿಯೇ ಪುನಃ ಕನ್ಯೆಯಂತೆ ಹೊಸ ಪತ್ನೀತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ವಿಕಾಸ ಪಥದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಕಳೆದ ಸ್ತರವನ್ನು ಪುನಃ ಬಯಸುವುದು ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದುದು. ಮಾನವ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಪಾಪಕವಾದುದು. ಎಷ್ಟೊ ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಕೇವಲ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ತಂದೆಯಾದ ಪುರುಷನು ಮತ್ತೊಂದು ಮದುವೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿಲ್ಲ ಯಾಕೆ? ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕಾರಣ ಪುರಾಣಗಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಹೇರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ ಕಾತ್ಯಾಯನಿಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅದಕ್ಕೆ ಎರದಿರುವ ರಕ್ತ, ಮಾಂಸ, ಹಾಲು, ವಾತ್ಸಲ್ಯ, ಪ್ರೀತಿ, ಆಶೆಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲವೆ? ಮಾತೃತ್ವದ ಸತ್ಯವೇ ದುರ್ಬಲವಾಗುವ ಇದೆಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದು ನೊಂದುಕೊಂಡು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ ಕೊನೆಗೆ ರಾಜಾರಾಯನಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಸುತ್ತಾಳೆ ಆದರೆ ಕಾತ್ಯಾಯನಿಯ ಹೃದಯ ಮಿಡಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಕುಡಿಯಿಂದ ದೂರ ಉಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಕರುಳಿನಿಂದ ಬಂದ ರೆಂಬೆಯಿಂದಲೇ ತಿರಸ್ಕೃತವಾದ ಮೇಲೆ ಮರವು ಎಷ್ಟು ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಫಲವೇನು? ಎಂದು ದೇಹದಾಸೆಯನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಚಿರನೂತನಳೂ ಅಲ್ಲ, ಚಿರಚೇತನಳೂ ಅಲ್ಲ. ಧರ್ಮಪಥವನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಜೀವನವೇ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಔಷದೋಪಚಾರದಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಕ್ತ ಹೀನತೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಕೊನೆಗೆ ರಾಜಾರಾಯರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾವನಾದ ಶ್ರೋತ್ರಿಯು ಮಗ ಚೇನಿಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ ಚೇನಿ ತಾಯಿಯ ಬಾಯಿಗೆ ಉದ್ಧರಣೆ ಜಲ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ ಕಾತ್ಯಾಯನಿಯು ಕೊನೆ ಉಸಿರು ಎಳೆಯುತ್ತಾಳೆ ಕಾತ್ಯಾಯನಿಯು ಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೂ ಕೂಡಾ ವೇದ-ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಮ್ಮದಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.

ವಂಶವೃಕ್ಷ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುವ ಭಾಗೀರತಮ್ಮ, ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮೀ, ವಿದೇಶದಿಂದ ಆಗಮಿಸಿದಂತಹ ಕರುಣಾರತ್ನೆ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಯಸುವ ಸ್ತ್ರೀಯು ಒಂದಿಲ್ಲಾ ಒಂದು ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಳಾದಂತೆ ಪಾತ್ರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ನೋಡಬಹುದು ಮೇಲು ವರ್ಗದ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚವರ್ಣದ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಉದಾ: ಕಾತ್ಯಾಯನಿ, ಭಾಗೀರತಮ್ಮ ಮತ್ತು ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಳವರ್ಗದ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಅನ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರೇರಿತ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕರುಣಾರತ್ನೆ ಹೀಗೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಸ್ಥಾನ-ಮಾನ ದೊರಕುತ್ತಿತ್ತು, ಉಚ್ಚವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಶ್ರೋತ್ರಿಯವರು ತಮ್ಮ ಸೊಸೆಯ ಎರಡನೆ ಮಧುವೆಯಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೇದ-ಉಪನಿಷತ್ತಗಳಿಂದ ಸೊಸೆಯನ್ನು ಜರಿದನು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಯೌವ್ವನಾಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಡು ಮಗುವಿನ ತಂದೆ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಎಂಬ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳ ಜೊತೆ ಸಂಬಂಧ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ದೋಷವೆಂದು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಸಂಶೋಧನೆಗೆಂದು ವಿದೇಶದಿಂದ ಆಗಮಿಸಿದ ಕರುಣಾರತ್ನೆ ಎಂಬ ಕನ್ಯೆ ಭಾರತೀಯ ಮೂಲದ ಡಾ. ಸದಾಶಿವರಾಯರು ಒಬ್ಬ ಸಂಶೋಧಕನಾಗಿದ್ದನು ಆತನನ್ನು ತನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ಕರುಣಾರತ್ನೆಯು ಕೂಡಾ ತನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವರಾಯರ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಸಹಾಯ, ಸಹಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಪ್ರೇಮ ಹುಟ್ಟಿ ಮದುವೆಯ ತನಕ ನಡೆದಿದ್ದು ಕಾಣಬಹುದು. ಸದಾಶಿವರಾಯನಿಗೆ ಮೊದಲೇ ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮೀ ಎಂಬ ಹೆಂಡತಿ ಇರುವಳು ಆದರೆ ತನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತಹ ಕರುಣಾರತ್ನೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದನು. ಹೆಣ್ಣಮನುಕುಲದ ಸಹಜ ಭಾವನೆಯಂತೆ ಕರುಣಾರತ್ನೆಯು ತಾನು ತಾಯಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದಾಗ, ಸದಾಶಿವರಾಯನಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕರುಣಾರತ್ನೆ ತಾಯಿತನದ ಹಂಬಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ, ತನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೆಲಸ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಬಹುದೆಂಬ ಸ್ವಾರ್ಥ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಸ್ತ್ರೀಯ ಆಶೆ-ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಾಣಲಾರದು.

ಹೀಗೆ ಭೈರಪ್ಪನವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯಾದವಳು ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ವೈವಾಹಿಕವಾಗಿ, ವರದಕಿಣೆ-ವರೋಪಚಾರ, ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ, ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹ, ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ, ದಾಂಪತ್ಯ, ಬಂಜೆತನ, ಸಂತಾನಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಭಿಚಾರ, ಬಸಿರು-ತಾಯ್ತನ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ತಾಯ್ತನದ ಹಕ್ಕು, ವಿಧವಾ ಸಮಸ್ಯೆ, ವ್ಯಭಿಚಾರ ಸಮಸ್ಯೆ

ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕು, ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಮಹಿಳೆ, ಗೃಹಿಣಿಯಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮೇಲಿನಂತೆ ಒಂದಿಲ್ಲ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸ್ತ್ರೀಯಾದವಳು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಮಾರೋಪ : ವಂಶವೃಕ್ಷ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನೋಡಲಾಗಿ ಉಚ್ಚವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಸ್ತ್ರೀಯು ವರ್ಣಬೇದ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಸುಂದರ ಕನಸನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಮರ್ಥಳಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವಳು ವಿದ್ಯೆ ಸಂಪತ್ತು ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿ ಎಲ್ಲವು ಹೊಂದಿದ್ದರು ಕೂಡಾ ತಾರುಣ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಬಯಸಿ, ಪ್ರೀತಿಸಿ ಮದುವೆಯಾದರೆ, ವೇದ-ಉಪನಿಷತ್ತಗಳ ಉಪದೇಶದಿಂದ ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ, ಸಂತೋಷ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಧರ್ಮದ ಸಂಪ್ರಾದಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಲಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ನಾಯಕಿಯ ಕಥೆಯು ದುರಂತದಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯ ಹೊಂದುವುದನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂವೇದನೆಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

೧. ಡಾ. ಆರ್. ಎಸ್. ದಿಂಡೂರ, ಭೈರಪ್ಪನವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳು, ಪ್ರಮೀಳಾ ಪ್ರಕಾಶನ ಬಿಜಾಪುರ.

೨. ಡಾ. ಶಿಂತ್ರಿ, ಸರೋಜನಿ, ಮಹಿಳೆ ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿ.

೩. ಫಾಲಾಕ್ಷ, ಪ್ರಪಂಚ ಇತಿಹಾಸ ಪರಿಚಯ.

೪. ಎಸ್. ಎಲ್. ಭೈರಪ್ಪ, ವಂಶವೃಕ್ಷ.